

Uitvoerings- programma Leefbaarheid & Veiligheid 2025

Inhoud

> Voorwoord

> Inleiding

Kaders

- > Samenwerking in de driehoek
- > Weerbaarheid
- > Digitale Veiligheid en Online Criminaliteit
- > Noordelijke Wijken
- > Inzet op straat
- > Gele Loper

> Ondermijning

> Jeugd en veiligheid

> Zorg en veiligheid

> Veilige en leefbare wijken

> Uitgaan

Voorwoord

Beste lezer,

Of het nu je eigen straat, wijk of dorp is, of als je uitgaat, op school of op je werk bent: je bent pas thuis als je je veilig voelt. Wij werken elke dag met onze inwoners, politie, jongerenwerkers, mensen in de zorg en talloze anderen aan die veiligheid.

Zeker nu de gemeente flink groeit, en vooral de stad Groningen, zien we vaker problemen die bij een grote gemeente horen: ondermijning, drugsgeweld en verslavingsproblematiek, steeds meer wapens in het uitgaansleven, grotere en onvoorspelbaardere demonstraties en meer personen met onbegrepen gedrag.

We zien ook dat sommige van deze problemen vaker voorkomen in straten en wijken waar het voor veel mensen al niet vanzelf gaat. Wijken waar problemen zich stapelen: armoede, slechte woningen, een minder goede gezondheid – en dus ook onveiligheid. Samen met inwoners en andere betrokken partijen besteden we de komende jaren extra aandacht aan de leefbaarheid en veiligheid in die wijken.

We weten ook dat niet alles maakbaar is en dat we als gemeente de hulp nodig hebben van andere organisaties en vooral van onze inwoners. Zij kunnen ons bijvoorbeeld helpen door signalen van ondermijning door te geven of door met hun burens of anderen in gesprek te gaan en te blijven. Samen zorgen we zo voor een veilige gemeente.

Dit uitvoeringsprogramma vertelt niet alleen wat we willen op het gebied van veiligheid en leefbaarheid, maar laat ook zien wat we gaan en hoe we dat gaan doen. We kunnen onze mensen en middelen maar één keer inzetten. Dit programma beschrijft daarom wat we belangrijk vinden en waar we bijvoorbeeld onze bo's voor inzetten. Het laat ook zien hoe we veiligheid integraal vanuit verschillende domeinen benaderen, bijvoorbeeld bij onze aanpak van de Gele Loper. Zo laat dit uitvoeringsprogramma zien hoe we als gemeente elke dag werken aan de veiligheid en leefbaarheid in Groningen.

Mirjam van 't Veld

Burgemeester

Inleiding

We zien dat de leefbaarheid en veiligheid onder druk staan. De gevolgen van de woningcrisis, maatschappelijke polarisatie, de spanningen rondom asielopvang, drugscriminaliteit, online criminaliteit en problematiek van mensen met onbegrepen gedrag komen samen in de openbare ruimte. Voorbeelden zijn incidenten in het uitgaansgebied, het groeiende aantal demonstraties en overlast rondom de Gele Loper. Ook de levendigheid in onze gemeente vraagt om onze inzet zodat uitgaan, voetbalwedstrijden, evenementen en buitenrecreatie veilig verlopen met zo min mogelijk overlast. Deze context vraagt van onze mensen continu flexibel te zijn om deze uitdagingen het hoofd te bieden.

Dit uitvoeringsprogramma laat zien wat wij als gemeente doen om Groningen leefbaar en veilig te houden in 2025. We zetten in op een sociaal veilige gemeente waar inwoners prettig samenleven, in alle wijken, dorpen en het centrum. Het programma is een concretisering van onze ambities die we hebben vastgelegd in het Beleidskader Veiligheid en andere relevante beleidsstukken, in samenhang met de reguliere taken die bijdragen aan de leefbaarheid en veiligheid. We zetten in op een stevige verbinding tussen beleid en uitvoering, omdat deze verbinding essentieel is om de aanpak vorm te geven. Ook werken wij in de beleidsvorming en uitvoering nauw samen met de politie en het OM en andere ketenpartners zoals WIJ en het zorg- en veiligheidshuis.

Citaat Beleidskader Veiligheid 2025-2028:

Wij geloven dat preventie het fundament is van veiligheid. Door proactief te investeren in preventieve maatregelen, bijvoorbeeld gericht op weerbaarheid, streven we ernaar veiligheidsproblemen te voorkomen voordat ze ontstaan. Tegelijkertijd zijn we bereid om, wanneer nodig, repressieve maatregelen te nemen om de veiligheid te waarborgen en onze rechtsstaat te handhaven. Dit omvat bijvoorbeeld de handhaving van de openbare orde en strafrechtelijke interventies.

Prioriteren

Vanwege de druk op de zorg en de druk op de openbare ruimte zien we dat de capaciteit van zorgpartijen en jeugdzorg, maar ook van de politie en de strafrechten nog meer onder druk komt te staan. Dit maakt dat deze partners zich concentreren op hun kerntaken. We zien dat daarmee de druk op bijvoorbeeld de boa toeneemt en deze zich steeds meer beweegt op het veiligheidsdomein. Vanwege de veelheid aan taken voor de boa's zullen ook wij moeten prioriteren. Wij zijn aanwezig op straat daar waar de risico's het grootst zijn en waar wij vanuit onze bevoegdheden een cruciale rol spelen. We prioriteren onze capaciteit in periodes dat de druk het hoogst is, bijvoorbeeld door een samenloop van evenementen, overlastproblematiek, demonstraties en voetbal. Dit doen wij in afstemming met de burgemeester, de politie en het OM. We zetten in op slimmer en efficiënter handhaven, bijvoorbeeld door gerichte controles of door aanwezig te zijn in een wijk-hub in een specifiek probleemgebied. En we benutten waar mogelijk externe financiering zoals het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) en de Regiodeal om extra inzet in de noordelijke wijken te realiseren.

Actuele veiligheidsproblematiek kan betekenen dat er op momenten minder wordt ingezet op handhaving van leefbaarheid in de openbare ruimte. Dit leidt er ook toe dat wij in beginsel terughoudend zijn in het omarmen van extra taken en mogelijke bevoegdheden van boa's, zoals het tegengaan van seksuele intimidatie en nieuwe bevoegdheden ten aanzien van verkeershandhaving. Deze nieuwe taken vragen om een goede afweging omdat zij zonder extra middelen en personeel ten koste gaan van bestaande, noodzakelijke taken. Wij volgen de landelijke ontwikkelingen en bereiden nieuw beleid voor, afhankelijk van de bestuurlijke wens. Uiteraard maken we deze afwegingen steeds in afstemming met onze samenwerkingspartners. Alleen samen kunnen we de uitdagingen aan die op ons afkomen.

Samenwerking in de driehoek

Als gemeente werken wij nauw samen met de politie en het OM in de lokale gezagsdriehoek waarbij eenieder eigen bevoegdheden heeft. De burgemeester, de officier van justitie en politiechef bepalen in het driehoeksoverleg de inzet op basis van signalen uit de samenleving, actualiteiten en analyses.

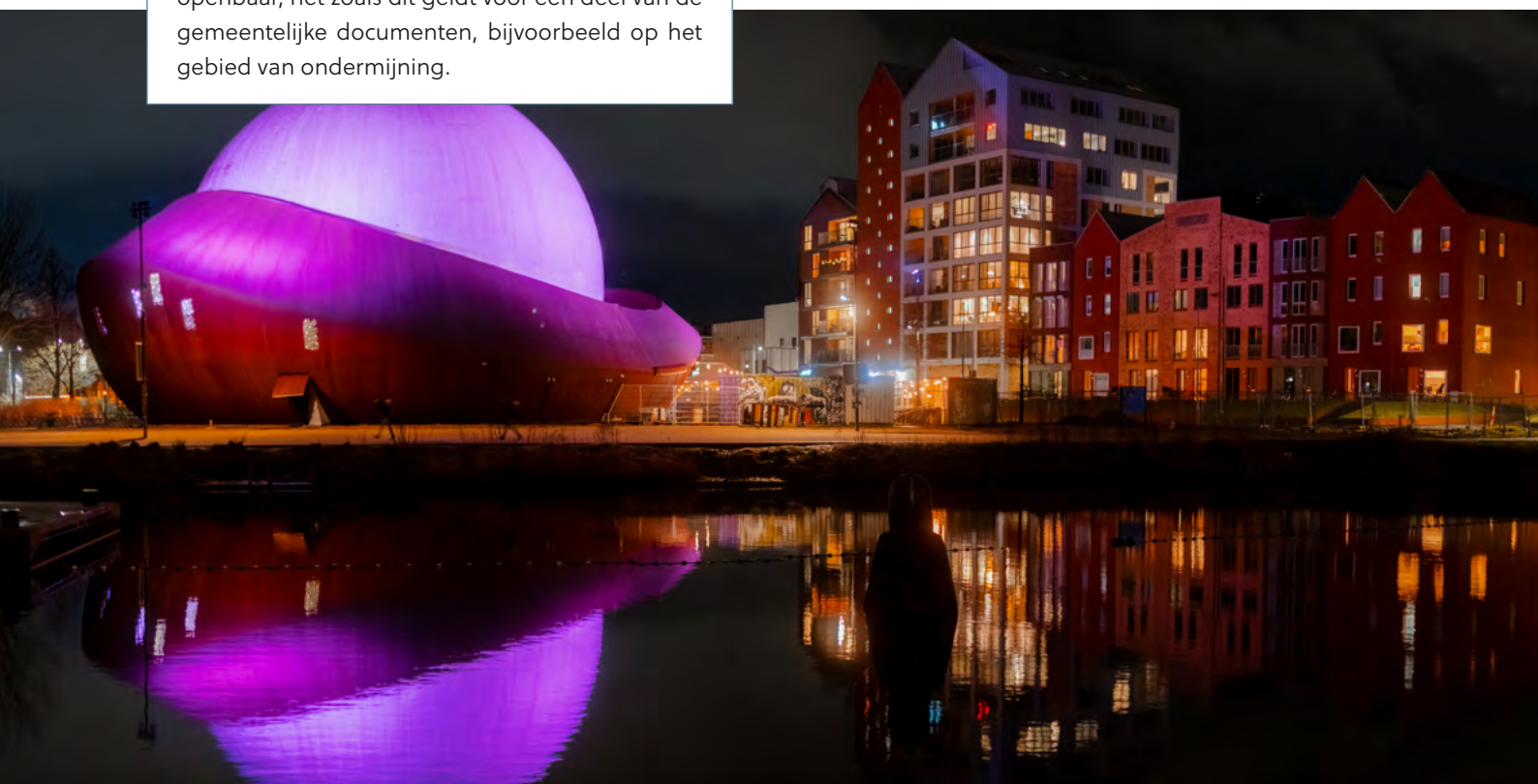
Naast het overleg in de driehoek kennen we nog meerdere gezamenlijke overlegstructuren zoals het wekelijkse operationeel en tactisch veiligheidsoverleg. Deze overleggen zijn per gebied georganiseerd volgens de indeling van de drie basisteams van de politie, noord, centrum en zuid. Ten slotte is er vaak contact op casusniveau (rekening houdend met ieders bevoegdheden) of op thema's zoals online criminaliteit en zijn politie en OM partner in projecten zoals Preventie met Gezag en Grip op Onbegrip.

Voor de politie is het [Regionaal Beleidsplan Veiligheid Noord-Nederland](#) de basis van het beleid. Daarbij wordt per basisteam bepaald welke criminaliteit extra aandacht krijgt. Het OM Noord-Nederland stelt jaarlijks een beleidsplan op en bepaalt de opsporingsprioriteiten voor de politie. Door de aard van veiligheidsproblematiek zijn niet alle beleidsdocumenten van het OM en de politie openbaar, net zoals dit geldt voor een deel van de gemeentelijke documenten, bijvoorbeeld op het gebied van ondermijning.

Terugblik Uitvoeringsprogramma Leefbaarheid en Veiligheid 2022-2024

De afgelopen jaren hebben we als gemeente de beleidsmatige inzet op veiligheid geïntensiveerd en uitgebreid. Dit nieuwe uitvoeringsprogramma laat dat zien. Doordat we één directie Veiligheid hebben opgericht binnen de gemeentelijke organisatie hebben wij veel slagkracht gecreëerd, omdat beleid en uitvoering elkaar versterken. Ook is het veiligheidsdomein steeds beter vertegenwoordigd in gemeentelijke programma's, bijvoorbeeld in het NPLV en de Regiodeal.

Het vorige uitvoeringsprogramma kwam tot stand in een roerige periode, net na de coronapandemie, waarin veel vrijheden ingeperkt waren. Ook nu zien we nog dat er aanhoudende (internationale) spanningen in de samenleving spelen die hun weerslag hebben op de leefbaarheid en veiligheid. Tegelijkertijd is er ook veel continuïteit als het gaat om de inhoudelijke prioriteiten en thema's. Ook dit uitvoeringsprogramma is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de politie en het OM. We hebben een breed scala aan brieven aan de raad en updates gestuurd en in de reguliere P&C cyclus verantwoording afgelegd over onze inspanningen. Veiligheid is ook altijd goed vertegenwoordigd in het maatschappelijke en politieke debat. Hoewel wij in het algemeen tevreden zijn over leefbaarheid en veiligheid in de Gemeente Groningen, zien we ook dat onze inzet hard nodig blijft om de leefbaarheid en veiligheid voor iedereen in onze gemeente te waarborgen.

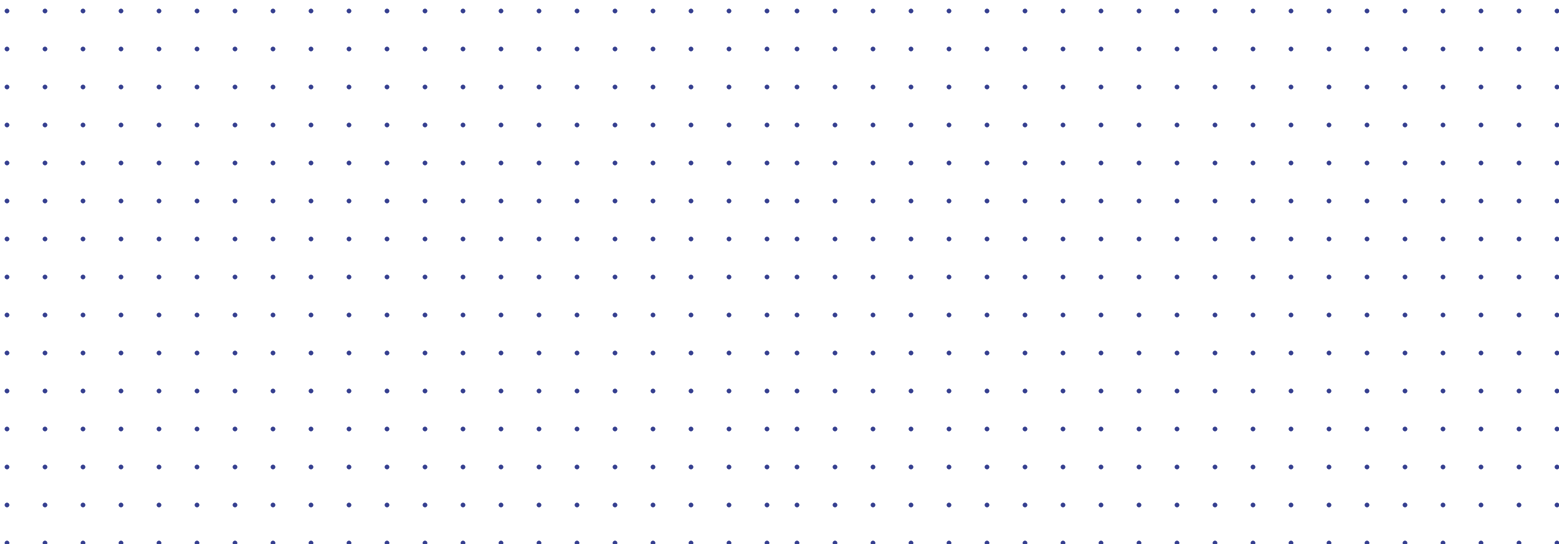
Wat hebben we zoal gedaan in 2022-2024?

- ✓ Start programma Preventie met Gezag om jeugdcriminaliteit in de noordelijke wijken tegen te gaan
- ✓ Start deelname landelijk experiment gesloten coffeeshopketen
- ✓ Onderzoeksrapport 'Groningse praktijken' (2022) van Van der Torre en Tops laat zien welke opgaven er zijn op het gebied van ondermijning in de gemeente Groningen
- ✓ Inzet taakspecialistische boa's o.a. op het gebied van jeugd, wijken, evenementen, bijtincidenten
- ✓ Exploitatievergunningstelsel is (her)ingevoerd
- ✓ Doorontwikkeling jaarlijkse Veiligheidsmonitor i.s.m. OIS
- ✓ Integrale samenwerking Agenda Digitale Veiligheid
- ✓ Uitvoeringsplan Ondermijning 2023-2026
- ✓ In samenwerking met Politie en OM de aanbevelingen uit het rapport 'Maatschappelijke onrust bij overheidsbeslissingen Noord-Nederland' opgevolgd
- ✓ Herijking convenant Veilig Uitgaan
- ✓ Start inzet Gebiedsmanagers Veiligheid in wijken en dorpen
- ✓ Onderzoek naar criminele netwerken in Paddepoel 'Het (boven)lokale netwerk in Paddepoel ontleed'
- ✓ Start pandenbrigade om ondermijning in de vastgoedsector aan te pakken
- ✓ Congres radicalisering voor professionals
- ✓ Veilig verloop grote evenementen en manifestaties
- ✓ Inzet scanauto voor foutparkeren

Beleidsmatige basis en werkwijze

Dit uitvoeringsprogramma biedt een samenhangend (maar niet uitputtend) overzicht van onze activiteiten ten aanzien van leefbaarheid en veiligheid in 2025. Daarnaast lichten we in een aantal kaders specifieke thema's uit, zoals weerbaarheid en noordelijke wijken, die betrekking hebben op leefbaarheid en veiligheid in de breedte. Het beleid dat ten grondslag ligt aan onze activiteiten is met name terug te vinden in het Beleidskader Veiligheid 2025-2028, waar u ook een begrippenlijst vindt. Daarnaast werken wij aan het realiseren van ambities uit het Coalitieakkoord 2022-2026, de Mobiliteitsvisie Groningen Goed op Weg, de Toekomstvisie Evenementen, Preventie met Gezag, het herwinnen van de openbare ruimte en meer. Alle activiteiten op het gebied van leefbaarheid en veiligheid hebben wij vervlochten tot één samenhangend uitvoeringsprogramma, waarbij we zoveel mogelijk de structuur en richting van het Beleidskader Veiligheid volgen.

In onze werkwijze hanteren wij vier leidende principes, conform het beleidskader. We maken Groningen digitaal veilig, daarbij gaat het om online criminaliteit maar ook om voorbereiding op digitale ontwijking, incidenten en crises in samenwerking met o.a. de Veiligheidsregio. We besteden extra aandacht aan kwetsbare doelgroepen omdat zij oververtegenwoordigd zijn in veiligheids- en leefbaarheidsproblematiek. We werken steeds meer (regionaal) samen, zowel op openbare orde en veiligheid als op het bestrijden van overlast. Ten slotte speelt onze informatiepositie altijd een grote rol om onze inzet te bepalen. Met de 'actuele situatie' bij elke paragraaf geven we een globaal beeld van het thema vanuit de Veiligheidsmonitor 2023 of andere relevante data uit de boa-registratiesystemen (BRS/TRS) of het Meldpunt Overlast en Zorg (MOZ). In april 2025 verschijnt de Veiligheidsmonitor 2024.

MISSIE

**Voor een veilig
en leefbaar
Groningen**

VISIE

**Met balans
tussen preventie
en repressie**

STRATEGIE

We werken in
samenhang aan
vier stedelijke
opgaven

OPGAVEN 2025 - 2028

Ondermijning

Aanpakken
en voorkomen

Jeugd en veiligheid

Perspectief
bieden en
grenzen stellen

Zorg en veiligheid

Inclusief radicalisering,
polarisatie en
maatschappelijke
onrust

Maatwerk en
verbinding

Veilige en leefbare wijken

Gebiedsgerichte
aanpak

We maken Groningen
digitaal veilig

We werken
informatiegestuurd

We hebben extra aandacht
voor kwetsbare doelgroepen

We werken
(regionaal) samen

FOCUS

Online criminaliteit

Weerbaarheid

Noordelijke wijken

Ondermijning

Ondermijnende criminaliteit is een serieuze dreiging. Onze ambitie is ondermijnende criminaliteit en ondermijnende praktijken aan te pakken en te voorkomen. We focussen hierbij op drugshandel & -productie, mensenhandel, criminogene branches, vastgoedfraude, zorgfraude en cybercrime & gedigitaliseerde criminaliteit. We zetten in op een weerbare samenleving om te laten zien dat ondermijnende criminaliteit niet normaal is en we misbruik van legale stromen en structuren niet accepteren. Ook als gemeente maken we onszelf weerbaar tegen criminele invloeden door alert te zijn op misbruik van gemeentelijke voorzieningen. We grijpen stevig in maar verliezen de menselijke maat niet uit het oog.

Doelstelling(en)

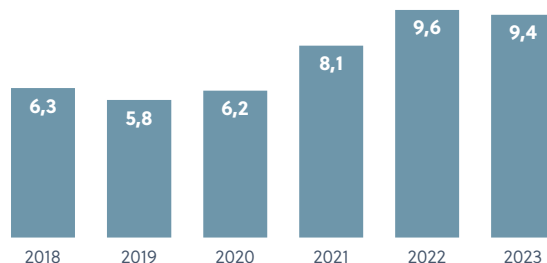
- ➔ We intensiveren de integriteitstoetsen richting partijen die met de gemeente een relatie willen aangaan.
- ➔ We geven onze uitvoeringskracht een extra impuls door planmatig bestuurlijke controles te houden met onze handhavingpartners.
- ➔ We pakken ondermijning regionaal aan omdat criminaliteit zich niet aan gemeentegrenzen houdt en voorkomen zo een waterbeddeffect.

Actuele situatie

Slachtofferschap

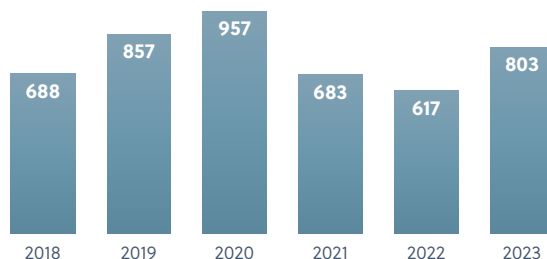
Deze grafiek laat zien hoeveel respondenten van de Veiligheidsmonitor de afgelopen jaren slachtoffer zijn geworden van een (poging tot) woninginbraak, bedreiging of mishandeling. In 2023 ging het om 9,4 procent. Wanneer we ook de online criminaliteit meenemen geeft 33% van de respondenten aan in 2023 slachtoffer te zijn geworden.

Percentage respondenten dat slachtoffer is geworden van (poging tot) woninginbraak, bedreiging of mishandeling.

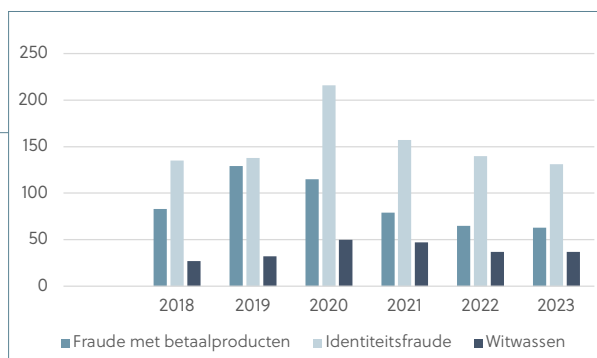
Fraude met online handel

Fraude met online handel is de meest voorkomende vorm van financieel-economische criminaliteit. Na twee jaar van daling nam het aantal registraties van fraude met online handel bij de politie weer toe.

Financieel-economische criminaliteit

Wanneer we kijken naar andere vormen van financieel-economische criminaliteit zijn identiteitsfraude, fraude met betaalproducten en witwassen het meest voorkomend. In de figuur is een dalende trend waarneembaar in het aantal registraties bij de politie.

Ondermijning

Acties

- ⚙ We sluiten panden waar drugscriminaliteit plaatsvindt op grond van de Opiumwet.
- ⚙ We voeren integrale controles uit met de politie, netwerkpartners en boa's, zowel binnen onze gemeente als regionaal, bijvoorbeeld op bedrijventerreinen.
- ⚙ We zetten de pandenbrigade in om te handhaven op vergunningen en het omgevingsplan.
- ⚙ We doen mee aan het landelijke Experiment Gesloten Coffeeshopketen.
- ⚙ We passen de wet Bibob toe en onderzoeken of deze breder kan worden toegepast binnen onze gemeentelijke taken.
- ⚙ We voeren een exploitatievergunningsplicht in voor horeca om grip te krijgen op de openbare orde, veiligheid en leefbaarheid.
- ⚙ We trainen Wijkboa's om ondermijning te signaleren en gebruiken deze signalen om ondermijning vroegtijdig aan te pakken.
- ⚙ We stellen een activiteitenkalender op met de politie en het OM met gezamenlijke acties om online criminaliteit tegen te gaan.
- ⚙ We actualiseren halverwege 2025 het Uitvoeringsplan Ondermijning.
- ⚙ We bespreken en handelen op ondermijnings-casusïetiek binnen verschillende thema's met netwerkpartners, politie en OM.
- ⚙ We zetten interventies in om slachtofferschap van online criminaliteit te voorkomen.
- ⚙ De **politie** signaleert, handelt en rapporteert op signalen van ondermijning, bijvoorbeeld door inzet van het HIT-team.
- ⚙ De **politie** informeert de gemeente middels bestuurlijke rapportages t.b.v. eventuele bestuurlijke maatregelen.
- ⚙ Het **OM** vervolgt verdachten van ondermijnende criminaliteit en ontnemt waar mogelijk wederrechtelijk verkregen voordeel.

Weerbaarheid

Weerbaarheid is een belangrijke factor voor leefbaarheid en veiligheid. Onder weerbaarheid verstaan we dat een individu of groep sterk genoeg is om met moeilijke situaties om te gaan en zichzelf te beschermen tegen problemen of tegenslagen. Juist kwetsbare inwoners bevinden zich in overlastsituaties en lopen risico om slachtoffer te worden van criminaliteit, terwijl zij vaak relatief minder weerbaar zijn. Weerbaarheid draagt sterk bij aan de preventie van slachtoffer- en daderschap. Daarom is weerbaarheid een aandachtspunt bij al onze interventies en komt dit in alle opgaven terug.

Jeugd en veiligheid

Het doel van de aanpak jeugd en veiligheid is om samen met lokale partners een sluitende keten te realiseren, waarin wij jongeren, die een risico lopen om op één of meer leefgebieden in de problemen te komen of al risicogedrag vertonen, zo snel mogelijk signaleren en passende hulp bieden. Vanuit Preventie met Gezag zetten we in op het terugdringen en voorkomen van ondermijnende criminaliteit onder jongeren in de noordelijke wijken.

Doelstelling(en)

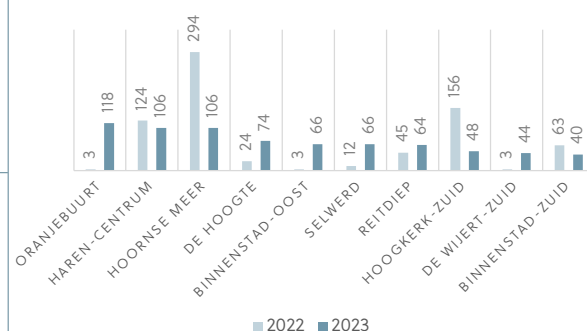
- ➔ We versterken (vroeg)signalering in de wijken, op scholen en in de online wereld waardoor we eerder en beter zicht krijgen op risicojongeren.
- ➔ We verstevigen de weerbaarheid van jongeren en jongvolwassenen en voorkomen dat zij in aanraking komen met of verleid worden door het criminele circuit.
- ➔ We pakken onze zwaardere doelgroepen aan en voorkomen dat deze jongeren (verder) doorgroeien in de criminaliteit en opnieuw misdaden plegen.

Actuele situatie

BRS/TRS

In 2023 werden in vergelijking met 2022 minder jeugdoverlastincidenten vastgelegd in het registratiesysteem van de afdeling Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte. De meeste incidenten werden in de Oranjebuurt geregistreerd. In 2022 kwamen de meeste registraties uit Hoornse Meer. In de figuur zijn de zeven buurten te zien waar in 2023 de meeste jeugdoverlastincidenten zijn vastgelegd.

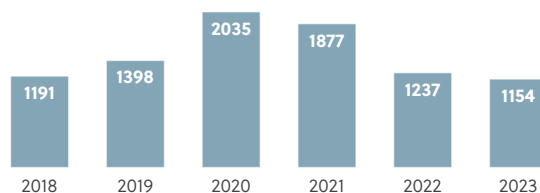
Aantal registraties in BRS naar buurt 2022 vs 2023 (top 10)

Meldingen overlast jeugd politie

De figuur hiernaast toont het aantal door de politie geregistreerde meldingen van overlast door jeugd. Na een piek in 2020 en 2021 is dit weer op het niveau van 2018.

Aantal registraties van overlast jeugd bij de politie

MOZ

Het aantal meldingen jeugd/jongerenoverlast bij het Meldpunt Overlast en Zorg is in vergelijking met 2022 toegenomen van 418 meldingen in 2022 naar 514 in 2023. In de figuur hiernaast zien we een verschuiving van de piek van de meldingen van gebiedsdeel Oost naar gebiedsdeel Zuid.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Centrum	58	50	28	26	17	56
Haren			17	28	17	22
Oost	81	57	97	243	194	130
Oude Wijken	49	26	25	38	26	41
Ten Boer		69	7	13	5	10
West	58	109	139	99	82	73
Zuid	31	38	58	115	77	182
Eindtotaal	277	349	371	562	418	514

Jeugd en veiligheid

Acties

- ⚙️ We zetten KIEM in als vroegsignalerings-interventie op basisscholen om eerder afwijkend, risicovol of grensoverschrijdend gedrag te signaleren en ondersteuning te bieden.
- ⚙️ We breiden KIEM uit met vijf kinderopvanglocaties.
- ⚙️ In het Breed Jeugd Overleg (BJO) werken we met ketenpartners zoals het Zorg- en Veiligheidshuis samen om risicojongeren te volgen en ondersteunen waar nodig.
- ⚙️ We zetten extra in op werving en behoud van jeugdboa's om laagdrempelig contact te leggen met risicojongeren en problematische jeugdgroepen.
- ⚙️ We werken samen met het onderwijs en Halt aan diverse interventies om schooluitval tegen te gaan, zoals met het Thuiszitterspact.
- ⚙️ We starten vanuit het NPLV met een pilot om sociale veiligheid in en om scholen te versterken, samen met jeugd- en wijkagenten.
- ⚙️ We zetten een Intensieve Persoonsgerichte Aanpak in om de zwaardere doelgroep waar mogelijk enerzijds strafrechtelijk aan te pakken en anderzijds perspectief te bieden.
- ⚙️ We trainen professionals op het gebied van jeugd & veiligheid in het omgaan met jongeren met een laagverstandelijke beperking (lvb).
- ⚙️ We motiveren leerlingen met veel schooluitval om terug naar school te gaan met de gedragsinterventie sport 'Alleen jij bepaalt wie je bent'.
- ⚙️ We zetten re-integratie officieren in om (ex-) gedetineerde jongeren te ondersteunen en perspectief te bieden om recidive te voorkomen.
- ⚙️ We zetten een IPTA-coach in om (multi-probleem) jongeren toe te leiden naar arbeid, opleiding of dagbesteding.
- ⚙️ In 2025 starten we met een meer gestructureerde en beter geborgde aanpak van Jonge Aanwas, jongeren die de eerste stappen zetten in de criminaliteit.
- ⚙️ We zetten verschillende interventies in om jongeren weerbaarder te maken tegen de risico's en verleidingen van cybercriminaliteit, zoals de aanpak geldezels.
- ⚙️ De **politie** zet twee jeugdagenten extra in voor de Gemeente Groningen vanuit Preventie met Gezag, traint politiemedewerkers in ondermijning en neemt intensief deel aan de Intensieve Persoonsgerichte Aanpak (o.a. via uitvoering van een handelingskader).
- ⚙️ Het **OM** richt zich met een breed pakket aan interventies op de aanpak van jeugdcriminaliteit, waarbij onderwerpen als drugs- en gedigitaliseerde criminaliteit geprioriteerd zijn.

Jeugd en veiligheid

Digitale Veiligheid en online criminaliteit

Onze maatschappij wordt steeds meer digitaal en nieuwe technologieën ontwikkelen zich razendsnel. Dit brengt risico's met zich mee. Zoals we in het Beleidskader Veiligheid omschreven is digitale veiligheid verweven in al onze opgaven ten aanzien van veiligheid en leefbaarheid. De acties die wij inzetten op digitale veiligheid en online criminaliteit vindt u daarom terug in dit hele uitvoeringsprogramma.

Online criminaliteit is een wijdverspreid fenomeen, denk aan bankhelpdeskfraude, webshop oplichting en whatsappfraude. Waar offline criminaliteit al decennialang een dalende trend laat zien, zit online criminaliteit al jaren in de lift. Met name jongeren, senioren, laaggeletterden en kleine bedrijven zijn kwetsbare doelgroepen. In de gemeentelijke Veiligheidsmonitor 2023 gaf 33% van de respondenten aan slachtoffer te zijn geworden van online criminaliteit, ten opzichte van 9,4% voor veelvoorkomende traditionele criminaliteit. De daders van online criminaliteit zijn veelal jong en verankerd in traditionele criminele netwerken.

Digitale onveiligheid kan grote impact hebben op personen, gebieden, organisaties en bedrijven en raakt daarmee het werkveld van het lokale veiligheidsdomein op veel fronten. Het is daarmee een breder veiligheidsvraagstuk dan online criminaliteit. Denk aan het inspelen op nieuwe technologische ontwikkelingen en cybercrisis- en incidentenbestrijding in samenwerking met de Veiligheidsregio. Binnen de gemeente geven wij uitvoering aan de sporen van de [Lokale Cyberwegenkaart](#) binnen de Agenda Digitale Veiligheid. Deze gaan wij in 2025 actualiseren.

Bij de uitvoering van deze acties is samenwerking met maatschappelijke partners noodzakelijk. Samen met de politie en OM zetten wij in op respectievelijk slachtoffer- en daderpreventie, het opsporen van daders en het vervolgen en verstoren van online criminaliteit. Dit doen wij onder andere door een gezamenlijke activiteitenkalender op te stellen en uit te voeren.

Zorg en veiligheid

Het zorg- en veiligheidsbeleid focust zich op personen met onbegrepen gedrag en een veiligheidsrisico. We zagen de afgelopen jaren een stijging van de woonoverlast casussen en het aantal personen met onbegrepen gedrag. De combinatie van de woningcrisis, ambulantisering van de zorg en tekorten in de strafrechtketen leidt tot meer en ernstigere zorg- en veiligheidsproblematiek. Als gemeente proberen we de regierol op ons te nemen vanuit het sociale- en veiligheidsdomein om de samenwerking tussen alle betrokken partijen te verbeteren. We zetten in op vroegtijdige signalering om te voorkomen dat repressieve maatregelen nodig zijn. Deze problematiek is het meest zichtbaar in het centrum en de noordelijke wijken.

We hebben dit hoofdstuk onderverdeeld in drie paragrafen, namelijk:

Onbegrepen gedrag,
Woonoverlast en
Nazorg Detentie

Prostitutie en
Mensenhandel

Radicalisering, Polarisatie
en Maatschappelijke
Onrust

Zorg en veiligheid

Onbegrepen gedrag, Woonoverlast en Nazorg Detentie

We streven naar een stevig vangnet voor inwoners met complexe problematiek en onbegrepen of risicovol gedrag. Dit doen we onder andere door de domeinoverstijgende aanpak Grip op Onbegrip samen met de politie en zorgpartners.

Woonoverlast is een veelvoorkomend en ernstige situatie waarbij inwoners veel last en stress hebben van burens. Aanhoudende overlast tast het woongenot en de veiligheid en leefbaarheid aan. We zetten samen met politie en maatschappelijke partners in op een daling van de woonoverlast met behulp van de woonoverlast-escalatieladder. Het is daarbij belangrijk dat inwoners weten waar ze terecht kunnen met meldingen van overlast en dat we deze goed opvolgen.

In samenwerking met betrokken ketenpartners besteden we extra aandacht aan de re-integratie van ex-gedeteneerden die vast hebben gezeten voor delicten met een bovengemiddelde maatschappelijke impact.

Doelstelling(en)

- ➔ We zorgen voor een sluitend vangnet voor mensen met onbegrepen en risicovol gedrag. Bij (complexe) casuïstiek is het duidelijk wie op welk moment regie voert.
- ➔ We zetten een gerichte aanpak op voor personen met onbegrepen gedrag met een veiligheidsrisico waarin preventie en vroegsignalering centraal staan.
- ➔ We bestrijden en voorkomen woonoverlast door uitvoering te geven aan de Wet Aanpak Woonoverlast.
- ➔ We trachten de overgang van detentie naar na-detentie zo soepel mogelijk te doen verlopen en eventuele risico's van recidieven in te dammen.

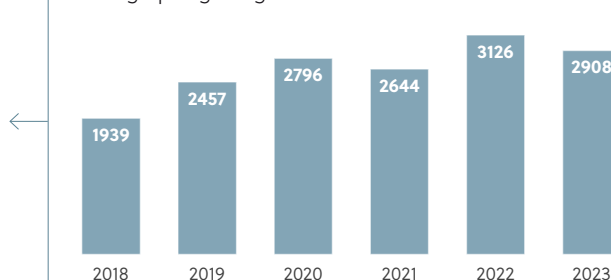
Actuele situatie

Overlast verward persoon

Het aantal geregistreerde meldingen van overlast door een overspannen / verward persoon bij de politie is in 2023 iets afgenomen. In de figuur blijft echter een stijgende lijn zichtbaar.

De laatste stand van zaken (Q4 2024) is te vinden in de [collegebrief Update aanpak rondom situaties van mensen met onbegrepen gedrag](#).

Aantal registraties bij politie overlast door personen met onbegrepen gedrag

Zorg en veiligheid

Onbegrepen gedrag, Woonoverlast en Nazorg Detentie

Acties

- ⚙️ We starten i.s.m. politie, WIJ, MOZ en Lentis met de stedelijke vroegsignalering om veiligheidsproblematiek rondom onbegrepen gedrag te voorkomen.
- ⚙️ We intensiveren de domeinoverstijgende samenwerking met het actieprogramma '[Grip op Onbegrip](#)'.
- ⚙️ We starten binnen 'Grip op Onbegrip' met het project Hotspot; met een SPV'er op het politiebureau en bieden daarnaast, waar nodig en wenselijk, opvolging door straatcoaches en ervaringsdeskundigen voor extra aandacht en ondersteuning ten behoeve van de-escalatie.
- ⚙️ We voeren stevige procesregie op casuïstiek personen met onbegrepen gedrag met een veiligheidsrisico.
- ⚙️ We stellen een actieplan 'Aanpak situaties rondom personen met onbegrepen gedrag' op.
- ⚙️ We verbeteren het proces van inzetten van bestuurlijke maatregelen en gedragsaanwijzingen bij casuïstiek van personen met onbegrepen gedrag en woonoverlast.
- ⚙️ We trainen onze professionals zoals boa's in het omgaan met personen met onbegrepen gedrag.
- ⚙️ We werken samen met het Meldpunt overlast en zorg en dragen bij aan de doorontwikkeling van het meldpunt.
- ⚙️ We trainen onze boa's in het omgaan met personen met onbegrepen gedrag. Ze verwijzen door naar ketenpartners in de zorg wanneer dat kan en handhaven op overlast wanneer nodig.
- ⚙️ De gebiedsmanagers veiligheid werken samen met de politie en het sociaal domein aan preventie van overlast en veiligheidsproblematiek rondom bijzondere woonvormen.
- ⚙️ We voeren casusoverleggen met onze ketenpartners over ex-gedetineerden, complexe casuïstiek en woonoverlast-situaties.
- ⚙️ Het [Zorg- en Veiligheidshuis](#) vervult een sleutelrol in de aanpak van complexe casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid.
- ⚙️ We stellen een lokaal Actieplan dakloosheid op met maatregelen om dakloosheid te voorkomen en op te lossen.
- ⚙️ De **politie** is een belangrijke partner in 'Grip op Onbegrip' waarmee we inzetten op het voorkomen en verminderen van politie-inzet ten aanzien van kwetsbare inwoners.
- ⚙️ Indien personen met onbegrepen gedrag strafbare gedragingen plegen past het **OM** maatwerk toe, waarbij wordt gekeken of de inzet van het strafrecht of een andere interventie het meest aangewezen is.

Zorg en veiligheid

Prostitutie en Mensenhandel

Het doel van ons prostitutiebeleid is dat **sekswerkers veilig en gezond kunnen werken**. In het huidige beleid zijn maatregelen opgenomen om een meer gerichte aanpak van de misstanden in de sekswerkbbranche mogelijk te maken en de positie van de sekswerkers te verbeteren. Daarnaast is ons beleid gericht op het tegengaan van overlast. Seksbedrijven hebben een vergunning nodig waarbij Nieuwstad het aangewezen gebied is waar deze verleend mogen worden. We starten in 2025 met de uitvoering van de Integrale aanpak Gele Loper.

Kwetsbare inwoners lopen meer risico om slachtoffer te worden van mensenhandel, (seksueel) uitgebuit te worden of te worden ingezet als drugskoerier of geldezel. We zetten daarom in op het weerbaar maken van onze kwetsbare inwoners en professionals die werken met deze doelgroep. Leidend hierin is het actieprogramma mensenhandel 'Naar een gemeente zonder uitbuiting'.

Het beleid ten aanzien van prostitutie en mensenhandel betreft niet alleen veiligheid maar ook sociaal en economisch beleid. We werken nauw samen met de GGD, politie, zorginstanties, het Zorg- en Veiligheidshuis, Terwille, Werkpro, het Leger des Heils en andere ketenpartners.

Actuele situatie

Het rapport 'Seksuele en criminele uitbuiting in de gemeente Groningen. Een verkenning van de aard en omvang en de mogelijkheden om de gemeentelijke aanpak te versterken' van het Centrum tegen Kinderhandel en Mensenhandel (CKM) laat zien dat de problematiek rondom uitbuiting reëel is en aanwezig is in onze gemeente. Er zijn naar schatting jaarlijks tientallen en mogelijk honderden slachtoffers over een periode van twee jaar, waarbij er vermoedens zijn van seksuele en criminele uitbuiting door zorgverleners.

Doelstelling(en)

- ➔ Het faciliteren van onze uitvoerende partners op het gebied van handhaving en zorg in de vergunde en onvergunde seksbranche.
- ➔ We stemmen ons beleid beter af op het onvergunde deel van de seksbranche.
- ➔ We werken provinciaal aan het tegengaan van mensenhandel vanuit de aanpak 'Groningen tegen Mensenhandel'.

Zorg en veiligheid

Prostitutie en Mensenhandel

Acties prostitutiebeleid

- ⚙️ We werken vanuit het prostitutiebeleid en voeren een breed aantal maatregelen vanuit zorg en veiligheid uit, in samenhang met de Aanpak Gele Loper.
- ⚙️ We organiseren een raadsessie over het prostitutiebeleid en ontwikkelingen in de sekswerkbbranche.
- ⚙️ We organiseren/faciliteren verschillende overlegtafels voor het prostitutiebeleid, zoals het breed prostitutieoverleg met de gehele keten, het exploitantenoverleg en de klankbordgroep sekswerkers.
- ⚙️ We monitoren landelijke ontwikkelingen (wetsvoorstellen, aanpassing model APV, aanpak versterking sociale en juridische positie sekswerkers) en passen deze toe.
- ⚙️ We trainen en geven voorlichtingen aan hotelmedewerkers.
- ⚙️ We investeren in het verbeteren van de informatiedeling in de keten.
- ⚙️ We controleren en handhaven op de vergunde prostitutie-inrichtingen, waar nodig bieden we sekswerkers hulp en ondersteuning aan.
- ⚙️ We focussen extra op faciliteerders onvergunde prostitutie. Indien nodig treden we bestuursrechtelijk op.

Acties mensenhandel

- ⚙️ We actualiseren het Actieprogramma Mensenhandel
- ⚙️ We volgen de aanbevelingen uit het rapport Seksuele en criminele uitbuiting in de Gemeente Groningen op.
- ⚙️ We treden op als regisseur van de integrale aanpak van mensenhandel richting ketenpartners.
- ⚙️ We voeren integrale controles uit in kwetsbare branches.
- ⚙️ We creëren bewustwording bij inwoners over mensenhandel, zodat we meer signalen ontvangen en daar opvolging aan kunnen geven.
- ⚙️ We jagen onderzoeken aan, bijvoorbeeld een onderzoek naar woon- en werklocaties van arbeidsmigranten.
- ⚙️ We maken onze professionals bewust van mensenhandel en trainen hen hierin zodat zij melding kunnen doen bij vermoedens van mensenhandel.
- ⚙️ De **politie** heeft een mensenhandelteam t.b.v. opsporing van strafbare feiten en zet in op preventie en bewustwording om signalen vroegtijdig op te kunnen pakken.
- ⚙️ Het **OM** vervolgt verdachten van mensenhandel. Slachtoffers kunnen zich voegen als benadeelde partij in het strafproces i.v.m. geleden schade.

Zorg en veiligheid

Radicalisering, polarisatie en maatschappelijke onrust

In heel Nederland zien we dat er een groeiende verharding en verdeeldheid is in het publieke debat. Radicalisering en extremisme zijn snel veranderende fenomenen met allerlei verschillende uitingsvormen zoals anti-overheidssentimenten, complotdenken, links- en rechtsextremisme en online haatzaaien. Onze ambitie is zorg te dragen voor burgers die dreigen af te haken, zodat zij aangehaakt blijven bij de samenleving. De gemeente Groningen heeft een voorstrekkeursrol in het tegengaan van radicalisering en polarisatie voor de drie noordelijke provincies. De groeiende maatschappelijke onrust is ook terug te zien in het aantal demonstraties in onze gemeente. We staan voor de democratische waarde van demonstraties en faciliteren deze om ze veilig te laten plaatsvinden.

Actuele situatie

De [Fenomeenanalyse Extremisme Noord-Nederland](#) laat zien welke ontwikkelingen er de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden in Noord-Nederland, waarbij we zien dat er regiospecifieke problematiek is rondom de gaswinning, windmolens en asielzoekerscentra.

Doelstelling(en)

- ➔ We signaleren radicaliseringsproblematiek zo vroeg mogelijk, in samenwerking met de zorg- en veiligheidspartners.
- ➔ We zetten gerichte interventies in om burgers mee te laten doen aan de samenleving.
- ➔ We verankeren de landelijke werkwijze in ons beleid en trekken op met alle noordelijke gemeenten.

Zorg en veiligheid

Radicalisering, polarisatie en maatschappelijke onrust

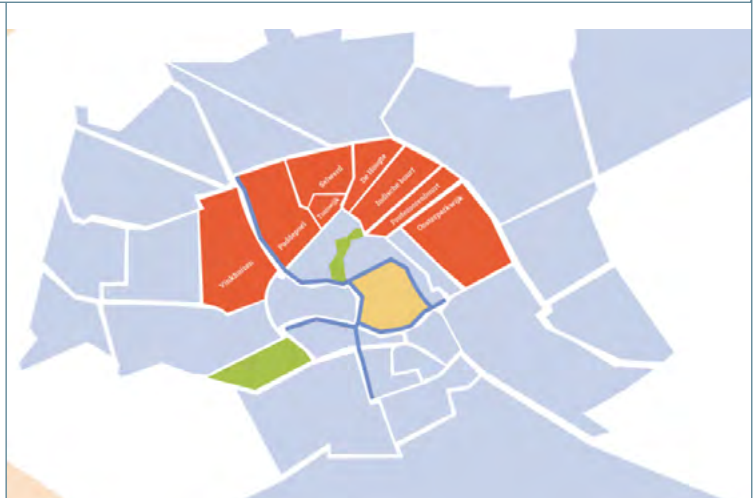
Acties

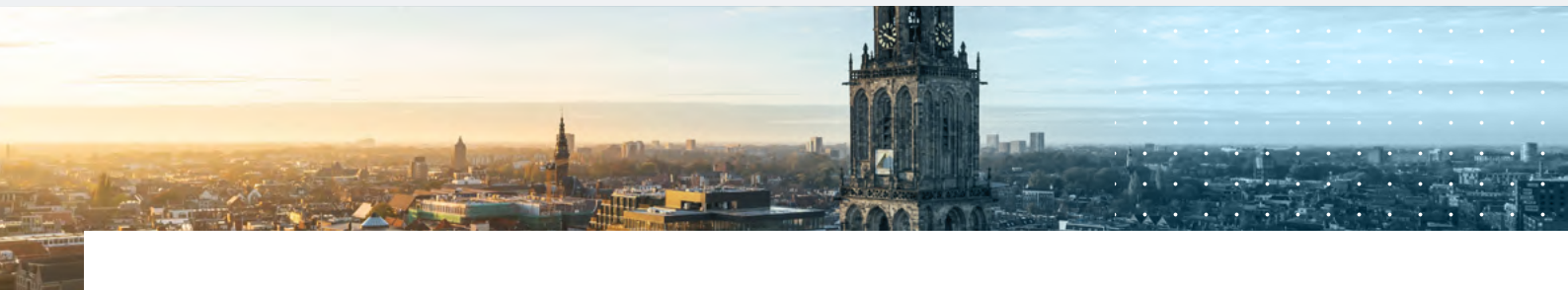
- ⚙ We zetten regionale experts radicalisering in ter ondersteuning van Noord-Nederlandse gemeenten.
- ⚙ We werken samen met de Rijksuniversiteit Groningen aan onderzoek naar specifieke voedingsbodems en verschijningsvormen radicalisering in het Noorden.
- ⚙ We ontwikkelen een werkmodel voor de omgang met soevereine & autonome burgers (SEA).
- ⚙ We faciliteren de casustafel radicalisering in samenwerking met politie, openbaar ministerie en andere ketenpartners.
- ⚙ We trainen professionals via het [Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering](#).
- ⚙ We rollen het weerbaarheidsproject Bounce i.s.m. WIJ Groningen en RIEC Drenthe verder uit.
- ⚙ We organiseren de vierde editie van het jaarlijkse congres Radicalisering Noord-Nederland, zodat het netwerk en kennis wordt vergroot.
- ⚙ We zetten het [barrièremodel online aangejaagde ordeverstoringen](#) in waar nodig.
- ⚙ De **politie** signaleert, handelt, en rapporteert op signalen van radicalisering.
- ⚙ Het **OM** zet in op opsporing en vervolging bij strafbare feiten met een radicaliseringsaspect

Noordelijke Wijken

Onze inwoners in de noordelijke wijken ervaren vaker dan in de rest van de gemeente een stapeling persoonlijke problematiek, zoals armoede, psychiatrische problematiek en onveiligheid. Zeven noordelijke wijken in Groningen maken deel van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). Door de komende vijftien tot twintig jaar extra te investeren in deze wijken zetten we alles op alles om ervoor te zorgen dat de kansengelijkheid, veiligheid en leefbaarheid op peil komen. Dit doen we samen met de maatschappelijke coalitie waarin onder andere woningcorporaties, onderwijs, de politie en zorgpartners vertegenwoordigd zijn. Vanuit veiligheid en leefbaarheid werken we volop mee aan deze ontwikkeling en plegen we op praktisch alle thema's in dit uitvoeringsprogramma extra inzet in de noordelijke wijken, zoals Preventie met Gezag, de Stratenaanpak en de inzet van wijkboa's. Hiermee dragen we bij aan de integrale opgaven en acties in het Uitvoeringsprogramma NPLV Groningen-Noord 2024-2027. Wij leggen hierbij de verbinding met de wijken Lewenborg, Beijum en De Wijert op basis van de afspraken uit het coalitieakkoord.

Veilige en leefbare wijken

We bevinden ons in een tijd waarin de druk op de sociale infrastructuur in onze wijken en dorpen steeds groter wordt. Dit leidt ertoe dat sommige inwoners zich minder betrokken voelen tot elkaar en overlast of zelfs onveiligheid ervaren, met name in de noordelijke wijken. We treden preventief en begrenzend op tegen kleine ergernissen, overlast en verloedering. Zo voorkomen we dat veiligheidsproblematiek ontstaat of uit de hand loopt. Daarnaast interwenen wij daar waar nodig met bestuurlijke maatregelen bij veiligheidskwesties in de wijk. Tegelijkertijd zien we dat veel problemen in de wijken niet kunnen worden opgelost met alleen een interventie op veiligheidsgebied. Daarom werken we in de wijken vanuit nauw samen met maatschappelijke partners en inwoners en met onze gemeentelijke collega's in het sociale en fysieke domein, waarbij we inzetten op duurzame oplossingen, zodat de bewoners rust en veiligheid ervaren.

We hebben dit hoofdstuk onderverdeeld in vier paragrafen, namelijk:

Gebieds-
gerichte inzet

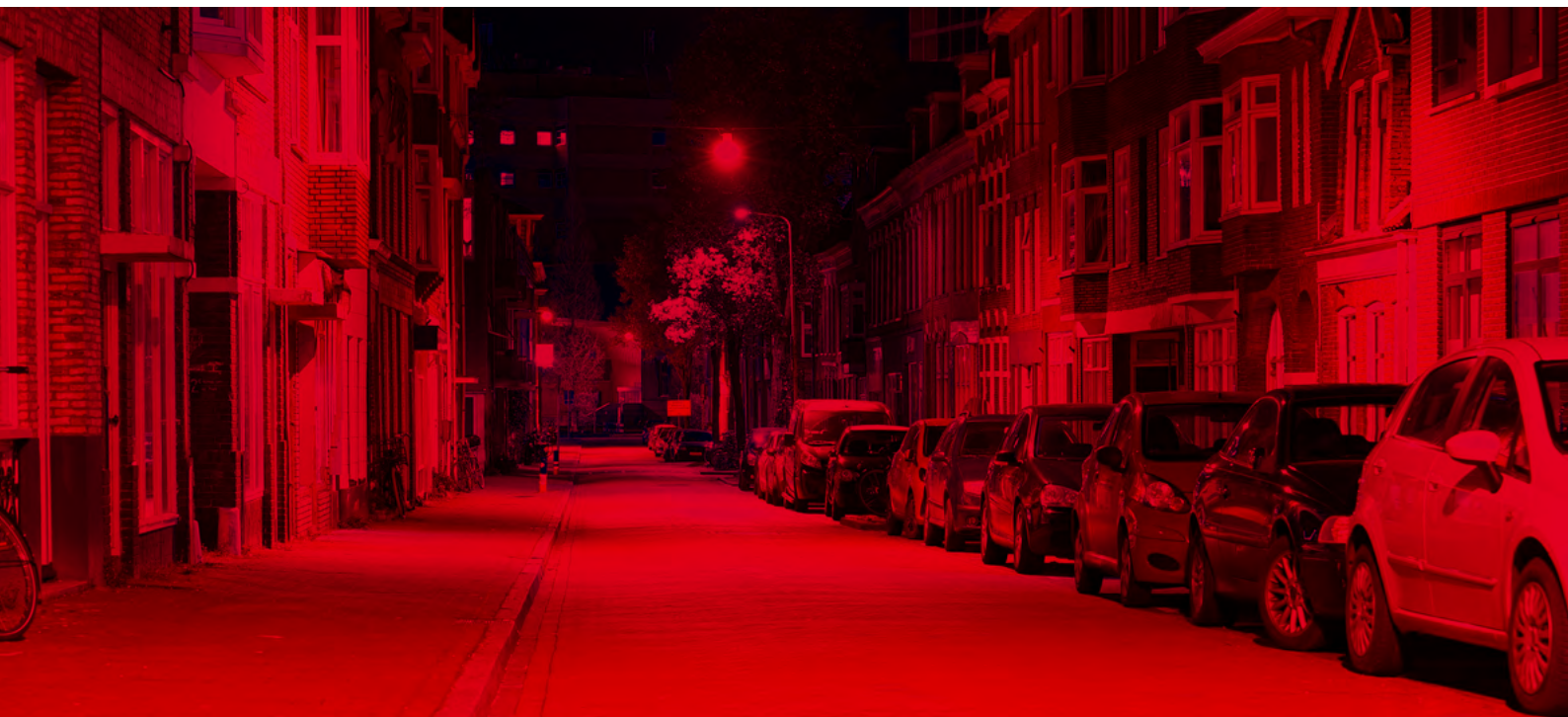
Openbare
Ruimte

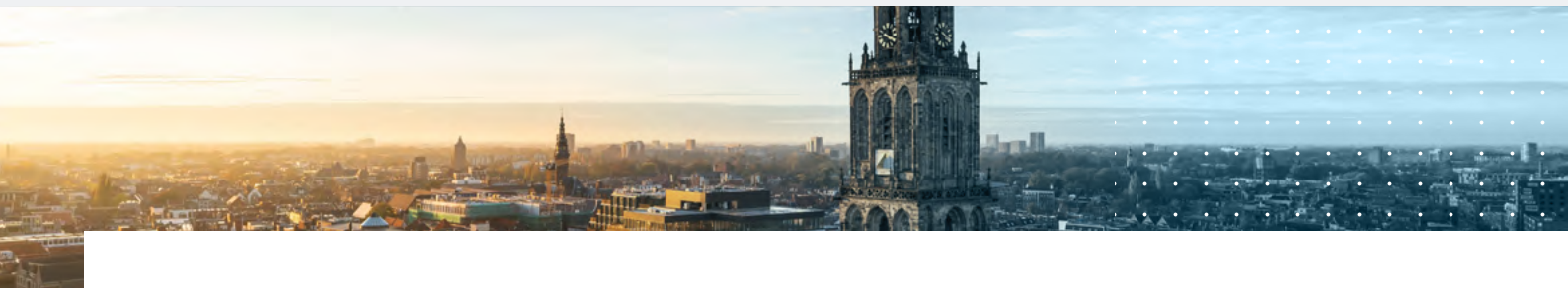

Parkeren &
Verkeer

Markt & Haven

Veilige en leefbare wijken

Gebiedsgerichte inzet

Elke wijk is anders en vraagt om een op maat gemaakte benadering om leefbaarheid en veiligheid te bevorderen. We zorgen ervoor dat gemeentebrede plannen worden aangepast aan de behoeften van de wijk, maar zorgen er ook voor dat de behoefte van de wijk opgenomen wordt in stedelijk beleid. Dit doen we in samenwerking met gebiedsteams, bewonersorganisaties, de politie, de WIJ en vele anderen.

Doelstelling(en)

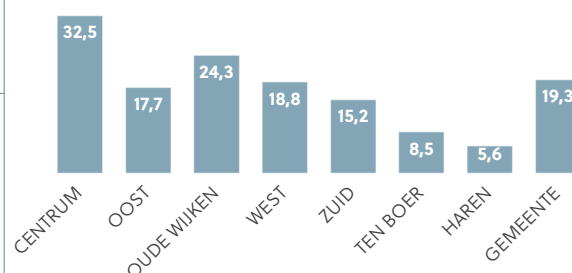
- ➔ We verminderen overlast en criminaliteit en verbeteren de veiligheidsbeleving in wijken door veiligheid en leefbaarheid te verbinden aan fysieke en sociale ontwikkelingen.
- ➔ We zetten inwoners en hun omgeving centraal door zichtbaar en aanspreekbaar te zijn in de wijk en actief aan de slag te gaan met signalen.
- ➔ We voorkomen veiligheids- en leefbaarheidsproblematiek door er vroeg bij te zijn en intensief samen te werken met onze netwerkpartners.

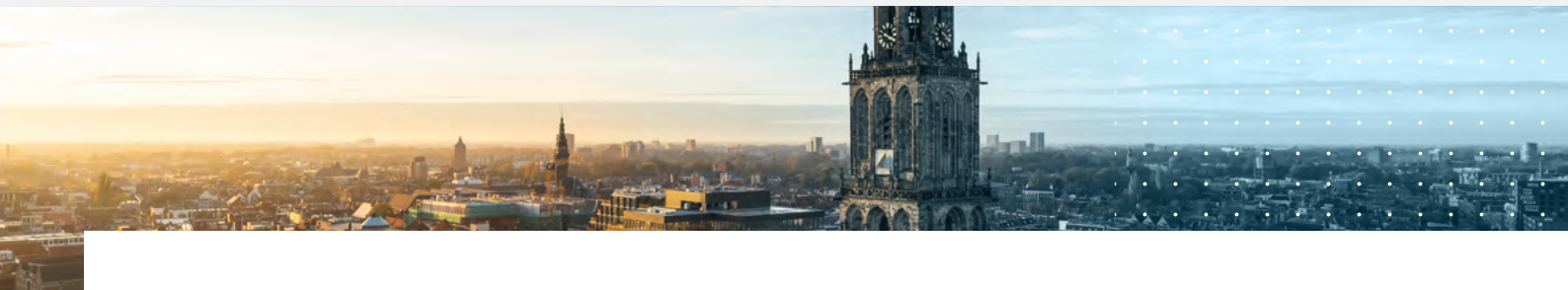
Actuele situatie

Veiligheidsgevoelens in de wijk

De Veiligheidsmonitor 2023 laat zien hoeveel respondenten zich wel eens onveilig voelen in de gemeente en in hun eigen wijk. In 2023 voelde 19,3 procent van de respondenten zich wel eens onveilig in de eigen wijk. In 2022 lag dit nog op 20,6 procent. Van de respondenten voelde 2,4 procent zich in 2023 vaak onveilig in de eigen wijk. De figuur toont het percentage respondenten dat zich wel eens onveilig voelde in de eigen wijk of dorp per gebiedsdeel in 2023. Hierbij moet worden opgemerkt dat het totale wijkbeeld van veiligheid en overlast een nivellerend effect heeft omdat onveiligheid en overlast zich vaak afspelen op straat- of portiekniveau.

Onveilig in eigen wijk in 2023 in procenten.

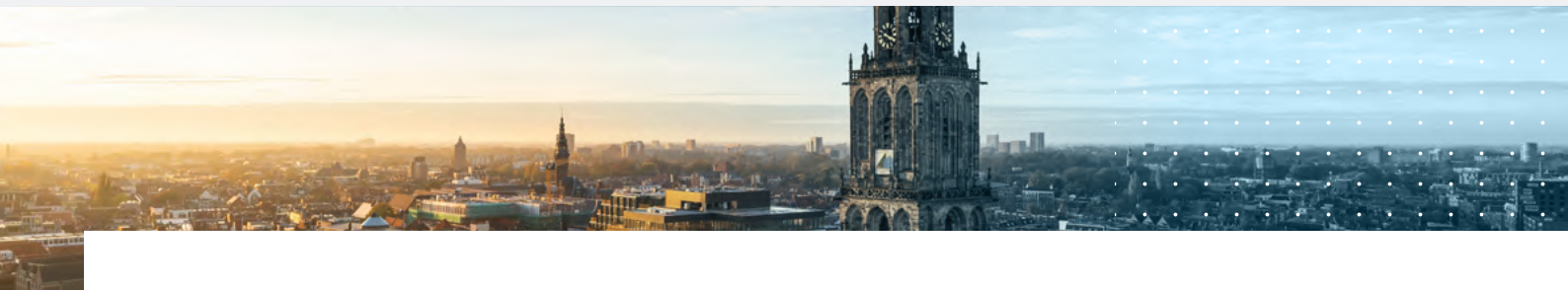

Veilige en leefbare wijken

Gebiedsgerichte inzet

Acties

- ⚙️ Samen met maatschappelijke partners werken de gebiedsmanagers Veiligheid aan de opgave 'Veilig zijn' en de integrale opgaves van het Uitvoeringsprogramma NPLV in Groningen-Noord. Wij leggen actief de verbinding met Lewenborg en Beijum.
- ⚙️ We zetten wijkboa's in de noordelijke stadswijken. Waar nodig treden zij repressief op tegen overlast, waar dat kan gaan zij het gesprek aan en proberen zij gericht overlast te voorkomen.
- ⚙️ We werken met de integrale aanpak aan de overlast en onveiligheid op de 'Gele Loper' (zie kader op de volgende pagina).
- ⚙️ Onze boa's treden handhavend op tegen overlast zoals alcoholgebruik in de openbare ruimte, wildplassen en geluidsoverlast.
- ⚙️ We houden toezicht en handhaven op overlast bij bijzondere woonlocaties.
- ⚙️ We behandelen meldingen van inwoners over ervaren overlast. Waar mogelijk bundelen we overlastmeldingen en werken we projectmatig op locatie aan een oplossing.
- ⚙️ In straten waar veiligheidsproblematiek speelt, met name in de noordelijke wijken, zetten we samen met de **politie** en andere partners de Stratenaanpak in, zodat de bewoners zich weer veilig voelen en daarna samen de straat weer prettig en leefbaar te maken.
- ⚙️ We stellen per gebied aan Project Oud & Nieuw vast met preventieve en repressieve acties om een veilig en feestelijk verloop van de jaarwisseling te realiseren.
- ⚙️ We besteden binnen de gebiedsgerichte aanpak expliciet aandacht aan de online component van veiligheidsproblematiek.
- ⚙️ We interveniëren gebiedsgericht om risico's voor ondermijning zoals verloedering en criminaliteit tegen te gaan of wanneer ondermijnende criminaliteit aanwezig is.
- ⚙️ Wij verstevigen de positie van de wijkboa in de contacten met bewoners en netwerkpartners.
- ⚙️ We ontwikkelen de **methode Veilig Ontwerp en Beheer** en als opdracht vanuit het NPLV en zetten deze in bij de herontwikkeling van de Gele Loper.
- ⚙️ We verminderen onveiligheid en overlast niet alleen met sociale interventies maar ook met fysieke ingrepen.
- ⚙️ De **politie** zet wijkagenten in als laagdrempelig aanspreekpunt voor inwoners.

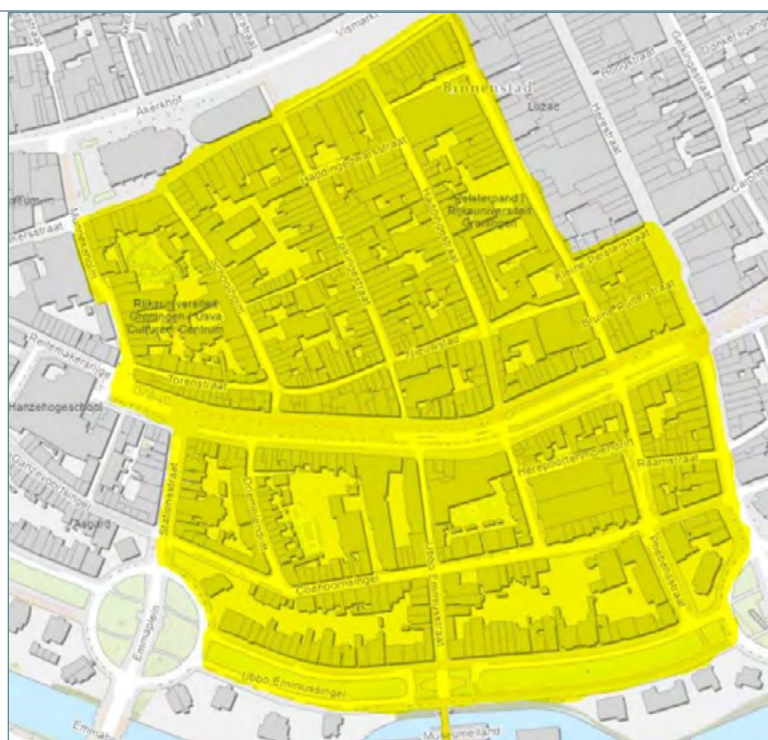
Veilige en leefbare wijken

Gebiedsgerichte inzet

Gele Loper

Met de Gele Loper doelen we op het gebied tussen het Hoofdstation en de Vismarkt, één van de meest gebruikte toegangspoorten tot onze binnenstad. We zien dat hier sprake is van urgente hardnekkige en complexe veiligheidsproblematiek en overlast, met een stijging van het aantal incidenten zoals openlijk geweld, het dealen van drugs, zwerversoverlast en mensen met onbegrepen gedrag.

In 2025 zetten we de Integrale Aanpak Gele Loper in voor een veilige en leefbare gele loper, waarbij we ons focussen op preventie, maar ook repressief optreden waar nodig. De aanpak combineert maatregelen langs vier lijnen: veiligheid, leefbaarheid, openbare ruimte en stedelijke vernieuwing. Zo zetten we met een wijkhub in op continue aanwezigheid van (wijk)boa's en straatcoaches, is er extra inzet van politie en zetten we tijdelijk cameratoezicht in. Ook onderzoeken we extra verlichting en herontwikkelen we het hele gebied ruimtelijk. We werken hieraan vanuit een groot netwerk met onder andere de politie, inwoners, ondernemers, WIJ, het Meldpunt Overlast en Zorg, zorg- en welzijnsinstellingen.

Veilige en leefbare wijken

Openbare ruimte

We zetten in op een prettige, toegankelijke openbare ruimte voor iedereen. We merken dat de druk op de openbare ruimte groot is door de aantrekkingskracht van Groningen als grootste stad van het noorden, verharding van de maatschappij en maatschappelijke onrust. De levendigheid van studenten en de binnenstad gaan soms gepaard met overlast voor omwonenden, bijvoorbeeld bij het Noorderplantsoen en Stadsstrand en het Hoornse Meer. We zoeken hier een balans in, stellen per gebied regels op en treden zowel preventief als begrenzend op richting overlast veroorzakers. Het stadscentrum en recreatiegebieden hebben hierbij onze prioriteit. In het centrum zien we een groeiend aantal aangekondigde en niet-aangekondigde demonstraties.

We gaan afvaloverlast tegen en herwinnen de openbare ruimte voor inwoners en bezoekers. In het coalitieakkoord is aangegeven toe te willen naar een meer progressieve precariobelasting. Wie minder openbare ruimte gebruikt, betaalt minder, wie meer gebruikt, betaalt naar verhouding meer. Er hebben de afgelopen jaren meer bijtincidenten door gevaarlijke honden plaatsgevonden. Hierdoor kunnen gevaarlijke situaties ontstaan. Hier handelen we op in lijn met landelijke regelgeving om bijtincidenten te voorkomen en bestrijden.

Doelstelling(en)

- ➔ We zetten in op het herwinnen van de openbare ruimte zodat deze toegankelijk is voor iedereen.
- ➔ We voorkomen overlast en treden op bij overlast door recreatie.
- ➔ Voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven grond die eigendom zijn van de gemeente brengen we precariobelasting in rekening om het beslag op de openbare ruimte zo kort mogelijk te laten zijn.
- ➔ We zetten in op het faciliteren van het demonstratierecht en een veilig verloop van demonstraties.
- ➔ We signaleren gevaarlijke honden om bijtincidenten te voorkomen en treden indien nodig handhavend op.

Actuele situatie

Overlastindicator per gebiedsdeel

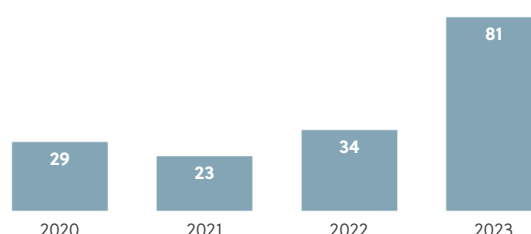
Inwoners kunnen allerlei vormen van overlast ervaren, zoals geluids-, jongeren en buurtoverlast. In de veiligheidsmonitor 2023 blijkt dat de overlastindicator per gebiedsdeel in 2023 voor alle gebieden is gedaald.

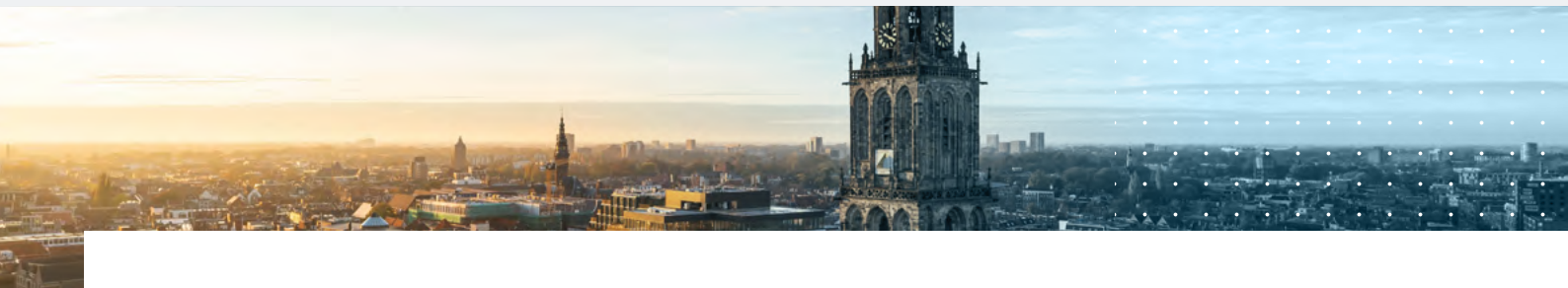
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Centrum	4,3	4,4	4,0	4,5	4,2	3,7
Zuid	2,4	2,3	2,2	2,6	2,4	2,2
Oude Wijken	3,7	3,6	3,4	3,8	3,2	3
West	3,0	3,0	2,9	2,9	2,7	2,6
Oost	2,4	2,5	2,4	2,5	2,2	2,1
Ten Boer		1,9	1,8	1,7	1,7	1,6
Haren		1,8	1,6	1,8	1,5	1,5
Stad	3,0	2,9	2,7	3,0	3,0	2,6

Aantal bijtincidenten

We zien de afgelopen jaren een stijging in het aantal meldingen van bijtincidenten bij de gemeente (boa-registratiesysteem).

Aantal gemelde bijtincidenten door honden per jaar

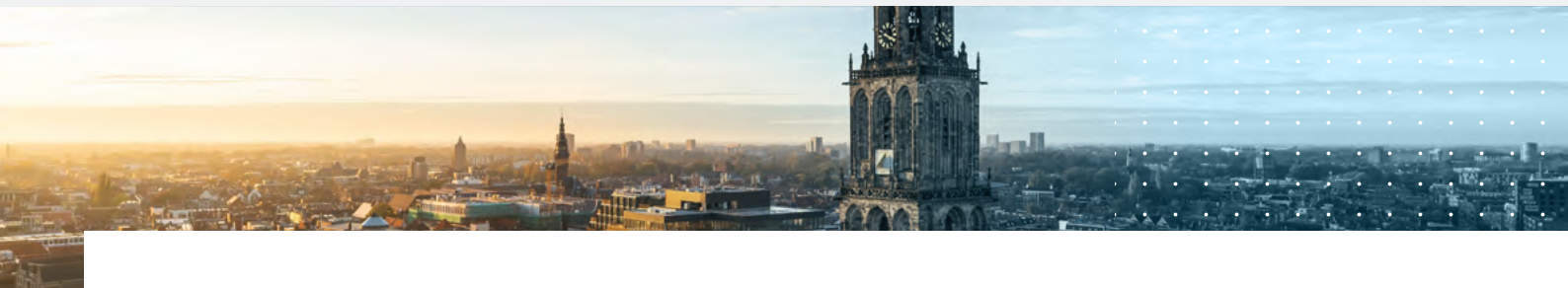

Veilige en leefbare wijken

Openbare ruimte

Acties

- ⚙️ We houden toezicht en handhaven op afvaloverlast. We controleren daar waar de overlast het grootst is, bijvoorbeeld bij ondergrondse containers, dumpingen en zogenaamde snoeproutes van scholieren.
- ⚙️ We controleren en handhaven op het plaatsen van objecten in de openbare ruimte. We richten ons op onder andere reclame, uitstallingen en steigers.
- ⚙️ We starten met het toetsen van ontheffing bedrijfsvoertuigen voor de zero-emissiezones: berekenen van ontheffingen.
- ⚙️ We continueren het behandelen en toetsen van aanvragen precario middels progressieve precariobelasting.
- ⚙️ We faciliteren demonstraties en zetten in op een veilig verloop van demonstraties vanuit de Wet Openbare Manifestaties.
- ⚙️ Met de beleidsregel bijtincidenten als basis handhaven gespecialiseerde boa's op gevaarlijke honden, in eerste instantie preventief, indien nodig met verdere maatregelen.
- ⚙️ We proberen overlast in recreatiegebieden en parken te voorkomen door middel van communicatie en regelgeving.
- ⚙️ We houden toezicht en handhaven op seizoensgebonden overlast (alcohol- en drugsgebruik, barbecues en geluidsoverlast) samen met de politie.
- ⚙️ Boa's reageren op politiemeldingen van onwelwordingen, voeren reanimaties uit en begeleiden urgente situaties op straat in samenwerking met de hulpdiensten.

Veilige en leefbare wijken

Openbare ruimte

Inzet op straat

Wat doen we als gemeente op straat ten aanzien van leefbaarheid en veiligheid?

Als gemeente dragen we zorg voor een veilige en leefbare openbare ruimte, waar inwoners en bezoekers prettig samenleven. Soms is daar handhaving van de regels voor de openbare ruimte voor nodig. Naast de strategische inzet van Gebiedsmanagers Veiligheid zetten we daarom boa's in. De buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de afdeling Toezicht & Handhaving Openbare Ruimte (THOR) van de gemeente Groningen werken in domein 1, de zogenaamde 'openbare ruimte boa'. De boa's dragen daarmee bij aan leefbaarheid en veiligheid. Er zijn in andere domeinen boa's voor respectievelijk milieu (incl. dieren), welzijn en infrastructuur, onderwijs, openbaar vervoer, werk, inkomen en zorg en generieke opsporing. In dit uitvoeringsprogramma gaat het over de openbare ruimte boa's.

Wat voor taken en bevoegdheden hebben de boa's openbare ruimte van de gemeente Groningen?

De boa's zijn opsporingsambtenaar, wat betekent dat ze de bevoegdheid hebben strafrechtelijk op te treden (processen-verbaal opstellen, boetes verstrekken en goederen in beslag nemen). Als het gaat om openbare ruimte boa's zijn ze bevoegd strafrechtelijk op te treden in de openbare ruimte op wetten en regelingen die zijn opgenomen in de [Regeling domeinlijsten buitengewoon opsporingsambtenaar](#). Het gaat bijvoorbeeld om handhaven op de naleving van gemeentelijke verordeningen zoals de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), parkeerovertredingen, de winkeltijdenwet, de alcoholwet en afvaloverlast. De inzet van de boa's is duidelijk begrensd door het 'inzetcriterium': Het te handhaven feit is aan te merken als overlast, verloedering of veiligheid voor zover dit laatste niet ziet op de openbare orde. Dit criterium bepaalt dat boa's zich uitsluitend richten op overtredingen die de leefbaarheid aantasten, zonder te interveniëren in situaties die kunnen leiden tot gevaarlijke, escalerende of gewelddadige situaties. In dat geval wordt de assistentie van de politie of andere hulpdiensten ingeroepen.

Welke ontwikkelingen hebben de openbare ruimte boa's doorgemaakt de afgelopen jaren?

We zien een verschuiving optreden in de taken van de openbare ruimte boa van leefbaarheid naar steeds meer inzet richting veiligheid. Wij zetten boa's niet alleen meer in voor het handhaven van afvaloverlast of parkeren, maar ook voor de aanpak van problematische jeugdgroepen of drugsoverlast. Om de inzet zo effectief mogelijk te laten zijn hebben we een meldkamer opgezet en specialistische boa's opgeleid ten aanzien van evenementen, bijtincidenten, jeugdproblematiek en de (noordelijke) wijken. Ook hebben we de boa-uitrusting aangepast met de bodycam, gps-tracking en handboeien. Deze middelen hebben we ingevoerd om de veiligheid van de boa's te waarborgen en hen in staat te stellen effectiever op te treden in potentieel gevaarlijke situaties.

Veilige en leefbare wijken

Parkeren en Verkeer

We werken aan de ambities uit onze [Mobiliteitsvisie Groningen Goed op Weg](#). We willen meer ruimte voor groen, ontmoeten, fietsers en voetgangers. Dat betekent meer ruimte om te lopen en te fietsen waardoor het veiliger en prettiger wordt. We hebben daarbij de ambitie om de geparkeerde auto's in het straatbeeld te verminderen. Met het vaststellen van zones waarin voor het parkeren moet worden betaald, beïnvloeden we het aantal geparkeerde auto's in de openbare ruimte, de plekken waar ze staan en welke voertuigen waar mogen staan. Zo weren wij wijkvreemd verkeer uit onze wijken en geven we sturing aan zowel de mobiliteit als het gebruik van onze openbare ruimte. Door actief op parkeeroverlast te handhaven zorgen we voor een veiligere en toegankelijke gemeente.

Doelstelling(en)

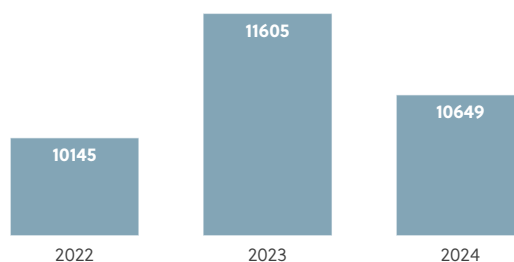
- ➔ We zorgen voor een veiligere en toegankelijke gemeente door te handhaven op betaald parkeerzones en foutgeparkeerde auto's.
- ➔ We handhaven op een aantal overtredingen door rijdend verkeer.

Actuele situatie

Totaal aantal lichte verkeersovertredingen

Deze lichte verkeersovertredingen werden geregistreerd door de boa's. Van deze lichte verkeersovertredingen betreft ca. 80 procent verkeerd geparkeerde voertuigen.

Totaal aantal lichte verkeersovertredingen.

Veilige en leefbare wijken

Parkeren en Verkeer

Acties

- ⚙️ We controleren met onze scanauto's op de betaald parkeerzones in onze gemeente.
- ⚙️ We handhaven op foutgeparkeerde auto's. Dit doen we zowel naar aanleiding van meldingen van burgers als op basis van risicoanalyse.
- ⚙️ We handhaven projectmatig op parkeeroverlast bij scholen.
- ⚙️ We controleren beperkt op rijdend verkeer, bijvoorbeeld op locaties waar het verboden is om te fietsen of waar het verboden is om in te rijden zoals het Noorderplantsoen, het Jaagpad, Westerhavengebied en het Stationsplein.
- ⚙️ We starten met het digitaal handhaven van de venstertijden en de Zero-Emissie zone in de binnenstad. Dit doen we met behulp van de ANPR (automatic number plate recognition) camera's.
- ⚙️ We ontwikkelen met onze ketenpartners voor de wijken met de hoogste parkeerdruk een specifieke handhavingsaanpak.
- ⚙️ We starten met de handhaving van de ontheffing voor betaald parkeren van campers en caravans in het buitengebied.
- ⚙️ De **politie** handhaaft op verkeersovertredingen, waaronder snelheid, middelengebruik en gevaarlijk rijgedrag.
- ⚙️ Het **OM** vervolgt verdachten van verkeersovertredingen.

Veilige en leefbare wijken

Markt en Haven

De warenmarkt op de Vismarkt is een belangrijke trekker voor de Groninger binnenstad. Ook in de dorpen en wijken worden de wekelijkse markten hoog gewaardeerd als aanvulling op het winkelaanbod en laagdrempelige ontmoetingsplaats. Er zijn veel ontwikkelingen en uitdagingen voor de markt(en) en we willen deze graag toekomstbestendig houden. Vergrijzing, zero emissie en de verbouwing van de Vismarkt zijn onderwerpen die de komende jaren gaan spelen. We gaan onze visie op de markt vastleggen in een marktvisie, waarbij we oog hebben voor de belangen van de ondernemers en bezoekers.

Het leefbaar maken van het water is een ambitie uit het Coalitieakkoord en de [Watervisie](#). De afgelopen jaren hebben we op diverse plekken geïnvesteerd in de verblijfskwaliteit van de diepenring en het water. We voeren dagelijks beheerswerkzaamheden uit op basis van de Verordening Openbaar Vaarwater 2020. Door een goed beheer en handhaven van regelgeving dragen we bij aan een prettige en veilige leefomgeving voor iedereen.

Doelstelling(en)

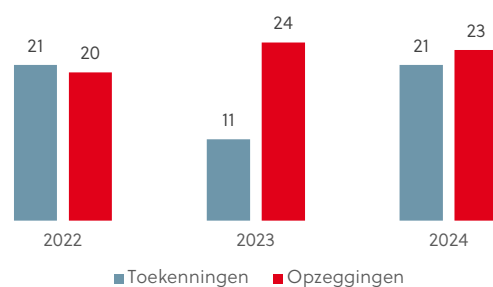
- ➔ We zetten in op toekomstbestendige markten met een divers aanbod voor iedereen.
- ➔ We zetten extra in op handhaving op het water om de veiligheid op peil te houden.
- ➔ We verlenen vergunningen, houden toezicht en handhaven op de gemeentelijke regelgeving omtrent markt en haven.

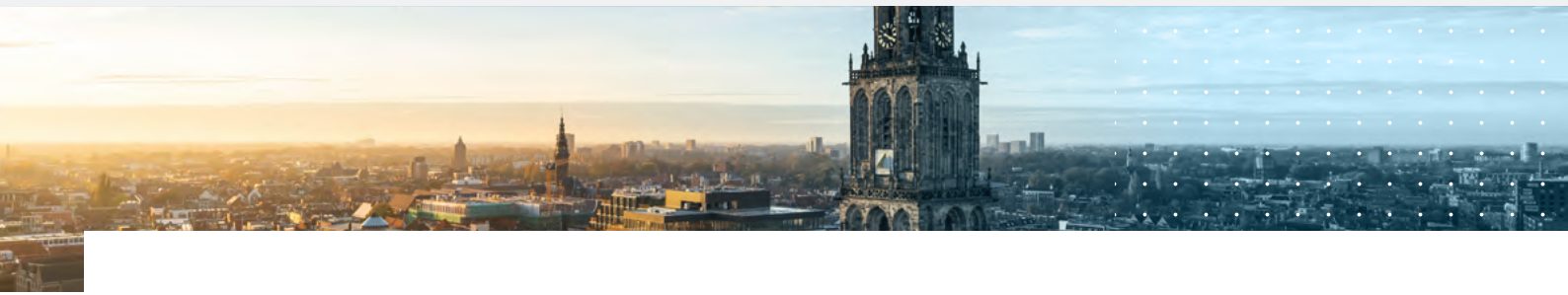
Actuele situatie

Toekenningen en opzeggingen vergunningen warenmarkten

We zien een daling in het totale aantal ondernemers dat een vergunning heeft voor een marktkraam, met name bij de wijk- en dorpsmarkten. De figuur laat het totale aantal toekenningen en opzeggingen van de afgelopen jaren zien. In 2024 waren er in totaal 214 marktkraamvergunningen voor het centrum (inclusief snackwagens op de markt) en 60 voor de wijk- en dorpsmarkten

Toekenningen en opzeggingen vergunningen warenmarkten

Veilige en leefbare wijken

Markt en Haven

Acties

- ⚙ We intensiveren het contact met marktondernemers via een klankbordgroep.
- ⚙ We ontwikkelen een handhavingsjaarplan voor de warenmarkt.
- ⚙ We ontwikkelen een visie op de warenmarkten om de markten toekomstbestendig te houden en te laten floreren.
- ⚙ We actualiseren de wet- en regelgeving voor de warenmarkt.
- ⚙ We voeren het standplaatsenbeleid uit, verlenen vergunningen en handhaven indien nodig.
- ⚙ We houden toezicht op de havens en diepenring (bijvoorbeeld in de Noorderhaven, Oosterhaven en rondom de historische haven in Hoogkerk)
- ⚙ We handhaven als er overlastmeldingen op het water zijn.
- ⚙ We bedienen de gemeentelijke bruggen, zoals de staande mast-route.
- ⚙ We innen havengelden en verdelen ligplaatsen op basis van het vastgestelde beleid.
- ⚙ We begeleiden evenementen op en rond het water, zoals Winterwelvaart.
- ⚙ We dragen bij aan de nieuwe integrale visie op de Diepenring vanuit leefbaarheid en veiligheid.

Uitgaan

We zien een grote druk op de leefbaarheid door de aantrekkingskracht van het uitgaansgebied, stijging van het drugsgebruik en verharding in de samenleving. We willen dat inwoners en bezoekers van Groningen veilig kunnen uitgaan en evenementen kunnen bezoeken. Daarbij zetten we ons ook in om de overlast te beperken.

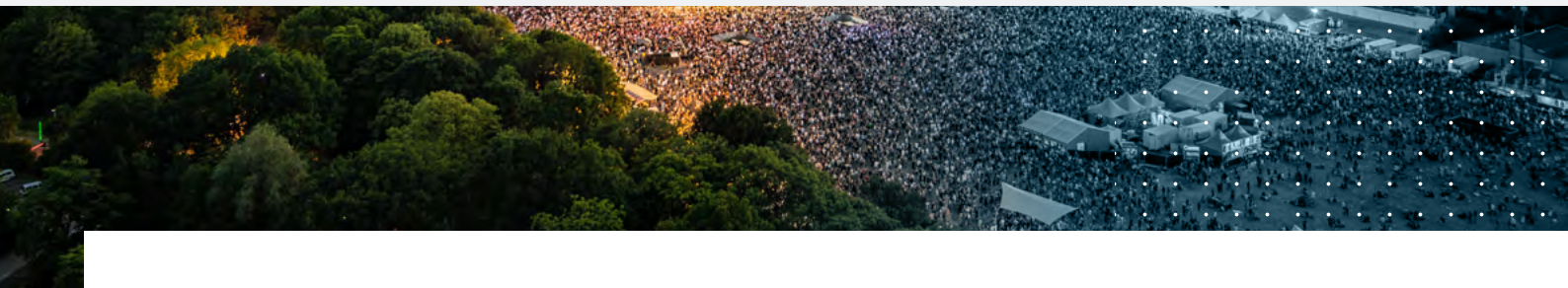
Onder het thema Uitgaan wordt verstaan: Actieplan Veilig Uitgaan, evenementen, betaald voetbal (FC Groningen), cameratoezicht, horeca, terrassen. Het hoofdstuk uitgaan is verdeeld in twee paragrafen:

Uitgaan

Leefbaarheid evenementen

Uitgaan

Uitgaan

Groningen is een bruisende studentenstad waar tot diep in de nacht gefeest kan worden. Dit heeft ook een keerzijde. We zien dat de veiligheidssituatie in het uitgaansgebied steeds meer onder druk staat. Daarom starten we vanaf 2025 met het Actieplan Veilig Uitgaan met een breed pakket van maatregelen, waarbij we vanuit een regierol samen optrekken met horeca, politie en ondernemers. Om de veiligheid van uitgaan in de binnenstad te vergroten zetten we met deze partners een aantal maatregelen in, zoals een helder deurbeleid, verantwoord schenkebeleid, terugdringen van drugshandel en -gebruik. Veilig uitgaan is nauw verbonden met andere thema's in dit uitvoeringsprogramma zoals de gebiedsgerichte inzet, prostitutiebeleid, ondermijning, de nachtvisie en de aanpak van mensen met onbegrepen gedrag. Het Actieplan Veilig Uitgaan voeren we nadrukkelijk uit in samenhang met deze thema's.

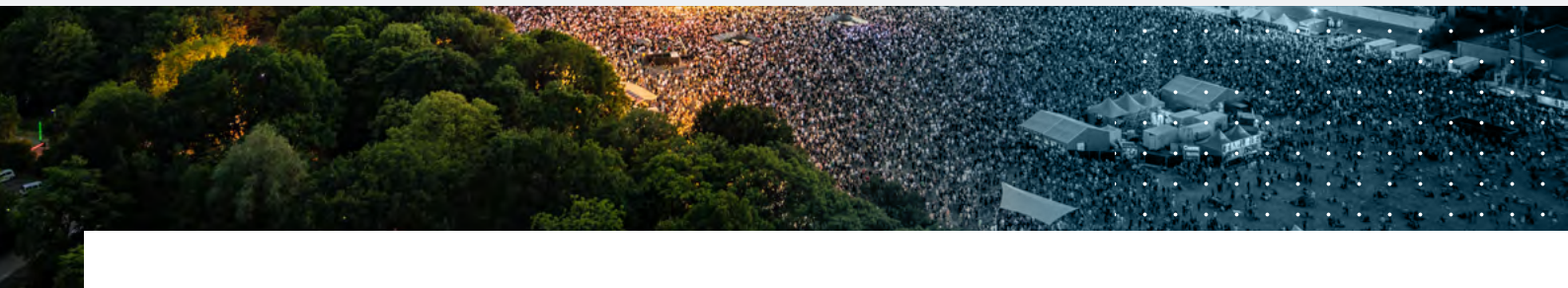
Doelstelling(en)

- ➔ We willen dat inwoners en bezoekers van Groningen veilig kunnen uitgaan.
- ➔ We zetten ons in om overlast van uitgaan te beperken.
- ➔ We verlenen exploitatievergunningen aan nieuwe horecazaken en houden toezicht op en handhaven onze regelgeving, onder andere op het gebied van alcohol
- ➔ We zetten samen met FC Groningen in op een veilig en ordentelijk verloop van betaald voetbalwedstrijden

Actuele situatie

We zien dat de veiligheid en leefbaarheid in het uitgaansgebied onder druk staan, met name na 3.00 uur 's nachts. Een groot aantal veiligheidsvraagstukken en problematiek in de samenleving komt hier samen. We zien een stijging van geweldsincidenten en seksueel grensoverschrijdend gedrag en -intimidatie. Er is sprake van een groei van de overlast door personen met onbegrepen gedrag, drugs-, alcohol- en jongerenoverlast (18-). Daarnaast zien we vormen van ondermijning in de horeca.

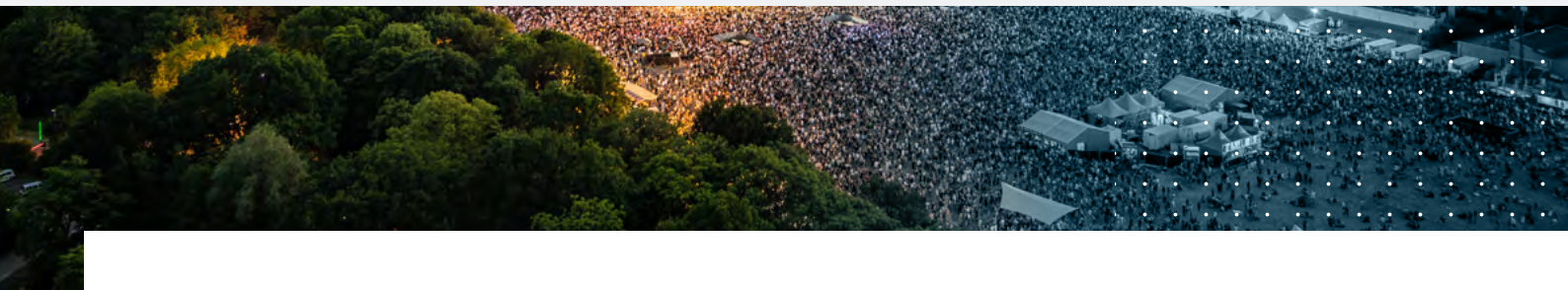

Uitgaan

Uitgaan

Acties

- ⚙ We voeren Actieplan Veilig Uitgaan uit om het uitgaansklimaat te verbeteren.
- ⚙ We stimuleren de samenwerking en afstemming met en tussen partijen (KHN, politie, horecaondernemers), onder andere met een breed overleg.
- ⚙ We trainen horeca-ondernemers bij de aanpak van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag i.s.m. de GGD.
- ⚙ We controleren op naleving van de voorwaarden verbonden aan de horeca-exploitatievergunning en de drank- en horecavergunning.
- ⚙ We voeren extra controles uit in horecazaken waar veel incidenten plaatsvinden.
- ⚙ We verhogen de kwaliteit van informatie (gestuurd werken) door het verbeteren van onze registraties horeca.
- ⚙ We leggen collectieve horeca-ontzeggingen en verblijfsontzeggingen op in de binnenstad aan bezoekers die ernstig overlastgevend of gewelddadig gedrag vertonen.
- ⚙ We zetten horecastewards in om de goede sfeer in het uitgaansgebied te bewaken.
- ⚙ We gaan discriminerend gedrag in de horeca tegen door het panel deurbelid in te zetten en actief onder de aandacht te brengen bij bezoekers en samenwerkingspartners.
- ⚙ Voetbal: Samen met **politie** en FC Groningen voeren we de acties zoals genoemd in het Plan van Aanpak uit.
- ⚙ De **politie** surveilleert en handhaaft op veiligheid en strafbare gedragingen in het uitgaansgebied, waarbij op de drie drukste avonden het Openbare Orde Team wordt ingezet.
- ⚙ Tijdens uitgaansavonden zetten we cameratoezicht in om het uitgaansgebied veiliger te maken en om tijdig **politie**-inzet te realiseren om escalaties te voorkomen.
- ⚙ Het **OM** vervolgt verdachten van uitgaansgeweld. Slachtoffers kunnen zich voegen als benadeelde partij in het strafproces i.v.m. geleden schade.

Uitgaan

Leefbaarheid Evenementen

Jaarlijks vinden in onze gemeente 600 evenementen plaats in de openbare ruimte, van groot tot klein, met een grote diversiteit. Met de vaststelling van de Toekomstvisie Evenementen hebben we vier doelstellingen geformuleerd: We zetten de kracht van evenementen in om bij te dragen aan onze maatschappelijke en economische doelstellingen, versterken de balans tussen levendigheid en leefbaarheid, bieden een inclusief aanbod van evenementen en sluiten aan bij onze ambities op het gebied van duurzaamheid. Vanuit veiligheid en leefbaarheid richten we ons op veilige evenementen in de openbare ruimte, een adequaat vergunningverleningsproces en het verminderen van overlast. Daarbij werken we samen met de politie, brandweer, Veiligheidsregio, GHOR en andere interne en externe adviseurs. Zo houden we de balans tussen rust en reuring.

Doelstelling(en)

- ➔ We dragen samen met organisatoren en ketenpartners zorg voor een veilig verloop van evenementen.
- ➔ We versterken de balans tussen leefbaarheid en levendigheid ten behoeve van onze inwoners door evenementen te spreiden in tijd en locatie.
- ➔ We verlenen evenementenvergunningen vanuit de de APVG 2021 en de Nota Vergunningen Evenementen 2025.
- ➔ We houden toezicht tijdens evenementen en handhaven zowel op de vergunning als op overlast.

Actuele situatie

600

evenementen

**1,6
MILJOEN**

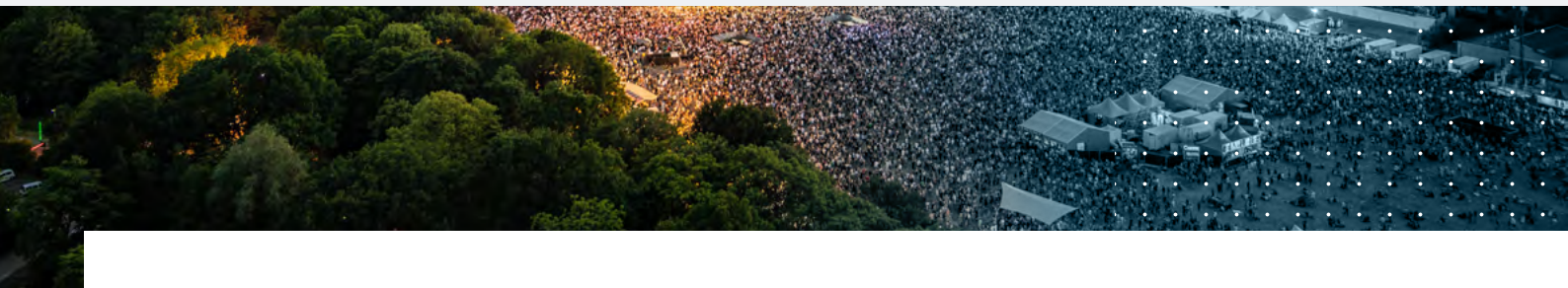
bezoekers in 2023

1802

meldingen van
overlast in 2023

Uitgaan

Leefbaarheid Evenementen

Acties

- ⚙ We werken volgens de nieuwe [Nota vergunningen evenementen 2025](#).
- ⚙ We informeren organisatoren over de actualisatie van de Nota vergunningen evenementen en blijven met hen in gesprek over het vergunningenproces.
- ⚙ We zetten stilteweekenden in, beperken de eindtijden van dance-evenementen en blijven in gesprek met organisatoren en inwoners om de ervaren overlast te verminderen.
- ⚙ We evalueren de voicemailservice voor meldingen overlast tijdens evenementen.
- ⚙ We verbeteren de interne samenwerking van gemeentelijk eventmanagement zodat de rolverdeling helder is bij grote en/of risicovolle evenementen.
- ⚙ We stimuleren maatregelen van organisatoren op het gebied van sociale veiligheid en cyberveiligheid, zoals safe spaces.
- ⚙ We ontmoedigen het gebruik van dieren bij evenementen.
- ⚙ Tijdens grote, impactvolle evenementen zoals Koningsdag vormen we een live multidisciplinair veiligheidsteam met de hulpdiensten ondersteund door cameratoezicht.
- ⚙ We houden risicogestuurd toezicht op de naleving van vergunningsvoorwaarden.
- ⚙ We handhaven op overlast tijdens (grote) evenementen, zoals drugsoverlast, wildplassen en parkeeroverlast.
- ⚙ De **politie** heeft een adviserende rol bij het al dan niet toestaan van evenementen en een veiligheidsrol tijdens evenementen.